

NOTES BREUS

SARGASSUM MUTICUM (YENDO) FENSHOLT, NUEVA CITA PARA LA PENÍNSULA IBÉRICA.

Sargassum muticum (Yendo) Fensholt, feoficea originaria de Japón (Pacífico Oeste), está extendiendo rápidamente su área de distribución, asociada a los transportes de ostras japonesas (CRITCHLEY, A. & R. DIJKEMA, Bot. Mar. 27:211-216, 1984). Actualmente está citada en el Japón, en la costa Pacífica de América del Norte, en el Atlántico europeo de Inglaterra, Canal de la Mancha y Holanda y en el Mediterráneo francés (CRITCHLEY, A. J. Mar. Biol. Ass. U.K. 63: 617-625, 1983).

Hemos encontrado esta especie en Guetaria, Golfo de Vicaya (España), en marzo y octubre de 1985. Los ejemplares, cuya morfología corresponde a la dada para los individuos europeos (CRITCHLEY, A. J. Mar. Biol. Ass. U. K. 63: 813-824, 1983), eran estériles y formaban una pequeña población sobre sustrato rocoso en la zona litoral inferior e intralitoral superior.

Agradecemos al Dr. Critchley, de la Universidad de Natal, África del Sur, la revisión de nuestros ejemplares.

CASARES PASCUAL, C. Particular Ategorrieta, 2, 5.º D. 20013 San Sebastián. A. GÓMEZ GARRETA, M. A. RIBERA SIGUAN & J. A. SEOANE CAMBA. Departament de Botànica, Facultat de Farmàcia, Universitat de Barcelona.

BULBOCHAETE DENTICULATA WITTRÖCK (OEDOGONIALES, CHLOROPHYCEAE) AL DELTA DE L'EBRE

En unes campanyes limnològiques realitzades durant el mes de Setembre de 1986 al Delta de l'Ebre, observarem la presència de *Bulbochaete denticulata* Wittrock, que creixia entre el plòcon de la llacuna de la Tancàda (31TBF097023). La nostra troballa constitueix una novetat florística per la flora algològica espanyola (MARGALEF, R. Collect. Bot. (Barcelona) 2(2): 233-294, 1949; Collect. Bot. (Barcelona) 2(3): 273-294, 1950; CAMBRA, J. Història Natural dels Països Catalans, vol. 4: 501-522, 1985; ÀLVAREZ COBELAS, M. & T. GALLARDO, Acta Bot. Malacitana 11: 17-38, 1986).

El tal·lus d'aquest cloròfit és filamentós, ramificat, constituït per cèl·lules cilíndriques de 34-42 µm de llarg per 27-32 µm d'ample, lleugerament engruixides a la part apical. Cèl·lula basal de 26 µm de llarg per 23 µm d'ample, de morfologia semblant a les cèl·lules vegetatives de la resta del tal·lus i fixada al substrat per rizoids. Oogonis el·lipsoidals, de 62,5-82,0 µm de llarg per 37,5-50,0 µm d'ample, amb un tricoma apical hial i bulbós. Oòspora de 60-65 µm de

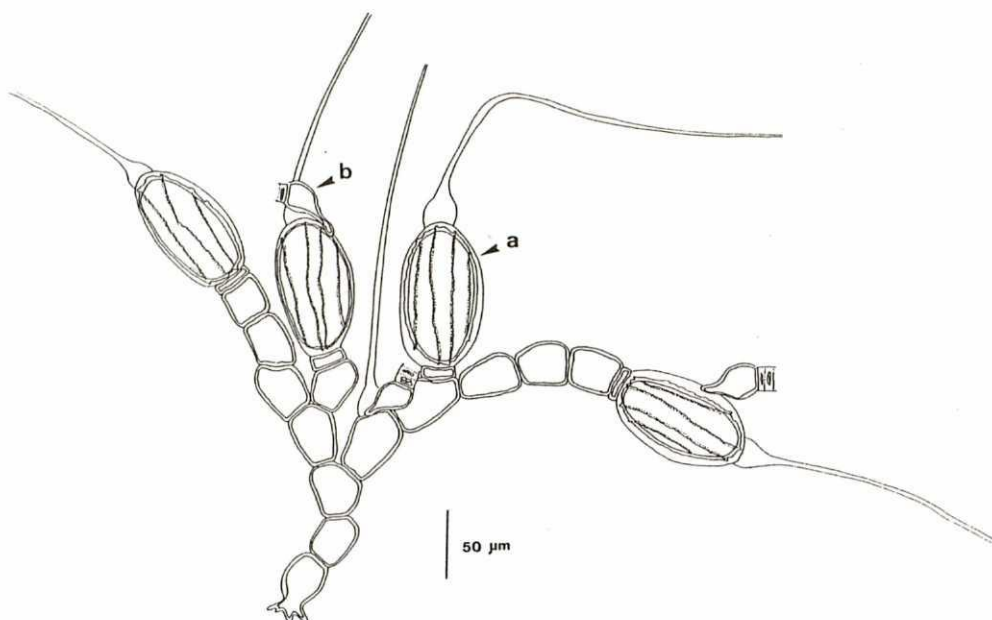

Fig. 1.— *Bulbochaete denticulata* Wittrock. a) Oogoni; b) Nanandre.

llarg per 35-39 μm d'ample, el·líptica i amb l'epispori carinat longitudinalment, amb les crestes finament denticulades. Anteridis a l'extrem apical dels filaments, de 5 μm de llarg per 12,5 μm d'ample. Nanandres de 35 μm d'altura per 22 μm de diàmetre, pluricel·lulars i, generalment, fixats sobre l'oogoni (fig. 1).

La llacuna de la Tancada, amb unes 180 Ha d'aigua lliure, presenta una divisió en dues zones: Tancada-Est i Tancada-Oest, la primera de les quals rep una influència marina notable. El recobriment de macròfits està constituït per *Ruppia cirrhosa*, *R. maritima*, *Potamogeton pectinatus* i alguns exemplars aïllats de *Najas* sp., als ribatges.

El cicle hidrològic és invers al cicle general observat en llacunes de la Mediterrània, amb semblant latitud. Aquest està caracteritzat per un augment de la salinitat durant els mesos d'hivern i una minva de la mateixa, des d'abril fins al desembre. Aquesta variació estacional la genera el conreu d'arròs, ja que a partir del mes d'abril els canals de desguàs aboquen a la llacuna aigua dolça, rica en matèria orgànica que augmenta el grau d'eutròfització. Durant els mesos d'hivern es tanquen els canals que procedeixen dels arrossars i del riu, i pren una major importància l'intercanvi d'aigua amb el mar. Això comporta l'inici d'un període salat a les llacunes (MENÉNDEZ, M. & F. A. COMÍN, Oecol. Aquat. 8, en premsa).

El mes de setembre la conductivitat va ser de 7,1 $\text{Ms}\cdot\text{cm}^{-1}$ la temperatura de 23° C, el Ph de 8,1, l'oxigen dissolt 4,4 $\text{mg}\cdot\text{l}^{-1}$ i la fondària de 78 cm. Quant a les dades químiques, el fòsfor reactiu total era de 2,05 $\mu\text{mol}\cdot\text{l}^{-1}$, NH^+4 12,62 $\mu\text{mol}\cdot\text{l}^{-1}$, NO_2 0,78 $\mu\text{mol}\cdot\text{l}^{-1}$ i No_3 1,12 $\mu\text{mol}\cdot\text{l}^{-1}$.

Els exemplars recollits es desenvolupaven en un plòcon dens, amb *Cladophora glomerata* (4)*, *Achnanthes minutissima* (1), *Aphanochaete repens* (3), *Apiocystis brauniana* (+), *Cocconeis placentula* (3), *Coelastrum cambricum* var. *intermedia* (+), *Chroococcus minutus* (1),

* Els números entre parèntesi corresponen a un índex fitosociològic d'abundància-dominància de les espècies (MARGALEF, R. Publ. Inst. Bot. Barcelona, vol. 4: 1-130, 1944).

Chroococcus turgidus (+), *Euglena* sp. (1), *Gomphonema* sp. pl. (3), *Lyngbya kuetzingii* (4), *Oedogonium* sp. (1) i *Uronema elongatum* (3).

Bulbochaete denticulata es coneix de l'Índia (GONZALVES, E. & G. R. SONNAD, J. Univ. Bombay 25(5): 1-15, 1957), de Noruega (WITTROCK, V.B., Nov. Acta Soc. Sci. Upsaliense 9: 1-64, 1874) i de Rhodesia (RICH, F. Trans. Roy. Soc. Sci. Africa 23: 107-160, 1935).

Agraïm al Dr. Xavier LLIMONA la revisió d'aquesta comunicació.

Jaume CAMBRA. Departament de Biologia Vegetal. Unitat de Botànica. Facultat de Biologia. Universitat de Barcelona. Diagonal, 645. 08028 Barcelona. Margarita MENÉNDEZ. Departament d'Ecologia. Facultat de Biologia. Universitat de Barcelona. Diagonal, 645. 08028 Barcelona.

ADOXA MOSCHATELINA L. AL MONTSENY (CATALUNYA).

En el decurs de l'ordenació de l'herbari de Frederic TRÈMOLS de l'Institut Botànic de Barcelona, vàrem detectar l'existència d'un plec que correspon a *Adoxa moschatelina* L. amb l'etiqueta següent:

"Montseny, in herbosis humidis, 1000 m, maio 1869", herb. Trèmols (BC).

Aquest tàxon havia estat donat com a dubtós per a la Península Ibèrica per S. M. WALTERS, a *Flora Europaea* (1976: 40), i no ha estat indicat amb certesa per a les terres ibèriques per cap autor més.

De totes maneres, es fa estrany que cap més botànic l'hagi retrobada al Montseny, massís força explorat florísticament. Això ens fa pensar en una presència esporàdica d'aquest tàxon al Montseny, sense descartar la seva existència actual al massís.

Àngel M. ROMO. Institut Botànic. Av. dels Muntanyans s/n. Parc de Montjuïc. 08004 Barcelona.

UNA LOCALITAT DE *SIDA SPINOSA* L. (MALVACEAE) A LA PENÍNSULA IBÈRICA.

Sida spinosa L., Sp. pl.: 683 (1753).

Prop de Puigròs (31T CG 2402), a les terres lleidatanes de la comarca de les Garrigues, marge d'un camp de panís, zona de regadiu; molt escassa, en flor i amb pocs fruits madurs en el moment de la recol·lecció. *Herbarium Ilerdense* (HBIL): 5349, 11-X-1986, leg. A. Mayoral. Donat el lloc on s'ha trobat, el més versemblant és pensar que s'ha pogut introduir amb les llavors de panís (*Zea mays* L.).

Pel que fa a la seva distribució general, *Sida spinosa* L. té el seu centre a les regions tropicals, i s'irradia a les terres temperades càlides. Diversos són els autors que l'esmenten d'Amèrica (Estats Units, Antilles, Brasil, Uruguai i Argentina), Àfrica i Àsia. En alguns d'aquests territoris ha anat assolint importància com a mala herba dels conreus.

Pel que fa a Europa, WEBB (in TUTIN & al. (Eds.), *Flora Europaea* 2: 249, 1968) no la consigna, encara que HEGI (*Illustrierte Flora von Mittel-Europa* 5(1): 456, 1925) l'indica com adventícia de la regió de Vorarlberg (Àustria), Hannover i Hamburg. LAMARCK (in LAM. & POIRET, *Encycl. suppl.* I: 11, 1810) l'assenyalà com a cultivada al "Jardin des Plantes de Paris". De la Península Ibèrica no en coneixem cap altra citació.

Existeix la var. *angustifolia* (Lam.) Griseb. (= *Sida angustifolia* Lam.) que bàsicament es diferencia de la nostra planta per presentar les fulles més estretes (d'uns 5 mm d'amplada o menys). Val a dir que, en alguns autors, es fa difícil saber de quina planta parlen, doncs no ho precisen o bé fan una descripció que no permet diferenciar-les.

Antoni MAYORAL I ARQUÉ. Institut d'Estudis Ilerdencs. Secció de Botànica. Pl. Catedral, s/n. 25002 Lleida.